

Βρυξέλλες, 25 Μαΐου 2022
(OR. fr, en)

9520/22

SOC 314
EMPL 208
EDUC 193
ECOFIN 507

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή Απασχόλησης και Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας σχετικά με τη διαδικασία καθορισμού των εθνικών στόχων για το 2030 <i>- Παρουσίαση από τους προέδρους των επιτροπών</i>

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες η γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας σχετικά με τη διαδικασία καθορισμού των εθνικών στόχων για το 2030.

Επιτροπή Απασχόλησης Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας

Γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας σχετικά με τη διαδικασία καθορισμού εθνικών στόχων για το 2030

Εισαγωγή

1. Στις 4 Μαρτίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωσή της σχετικά με το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, στην οποία περιγράφονται συγκεκριμένες δράσεις για περαιτέρω εφαρμογή των αρχών του πυλώνα μέσω κοινής προσπάθειας των κρατών μελών και της ΕΕ σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Το σχέδιο δράσης πρότεινε, μεταξύ άλλων, τρεις πρωταρχικούς στόχους της ΕΕ για την απασχόληση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τη μείωση της φτώχειας που πρέπει να επιτευχθούν έως το τέλος του 2030: τουλάχιστον το 78 % του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών θα πρέπει να απασχολείται· τουλάχιστον το 60 % όλων των ενηλίκων ηλικίας 25-64 ετών θα πρέπει να συμμετέχουν σε δραστηριότητες μάθησης κάθε χρόνο· ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού θα πρέπει να μειωθεί κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια (σε σύγκριση με το 2019). Καλεί επίσης τα κράτη μέλη να καθορίσουν τους δικούς τους εθνικούς στόχους για να πλαισιώσουν τις στρατηγικές τους σε επίπεδο πολιτικής και με αυτόν τον τρόπο να συμβάλουν επίσης σε αυτό το κοινό εγχείρημα.
2. Οι πρωταρχικοί στόχοι της ΕΕ επικροτήθηκαν από τους ηγέτες της ΕΕ στη Διακήρυξη του Πόρτο κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο στις 7 και 8 Μαΐου 2021 και από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 24 και 25 Ιουνίου 2021. Οι στόχοι αυτοί θα αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της παρακολούθησης της προόδου προς την εφαρμογή των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εντός του πλαισίου συντονισμού πολιτικής του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Στην κοινωνική δέσμευση του Πόρτο της 7ης Μαΐου 2021, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Πρόεδρος της Επιτροπής, ο Πρωθυπουργός της Πορτογαλίας (Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ), οι ηγέτες των κοινωνικών εταίρων της ΕΕ και η κοινωνική πλατφόρμα κάλεσαν τα κράτη μέλη «να θέσουν φιλόδοξους εθνικούς στόχους οι οποίοι, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη θέση εκκίνησης κάθε χώρας, αποτελούν επαρκή συμβολή στην επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων».

3. Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου EPSCO του Ιουνίου 2021, η πορτογαλική Προεδρία τόνισε τη σημασία του καθορισμού εθνικών στόχων που να συνάδουν με το συνολικό πλαίσιο της ΕΕ και την κοινή φιλοδοξία για επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ΕΕ έως το 2030. Κατά τη συζήτηση, η Επιτροπή κάλεσε τους υπουργούς να καθορίσουν εθνικούς στόχους που θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και προσφέρθηκε να στηρίξει τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία αυτή. Στις 29 Ιουνίου 2021 πραγματοποιήθηκε συζήτηση επακολούθησης σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές στην Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO) και στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ). Η Επιτροπή πρότεινε πιθανές προσομοιωμένες τιμές για την καθοδήγηση του καθορισμού εθνικών στόχων οι οποίες να αντικατοπτρίζουν αυτές τις αρχές, να συνάδουν με τη φιλοδοξία σε επίπεδο ΕΕ και να προωθούν τη σύγκλιση προς τα πάνω μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή τόνισε επίσης τη σημασία της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να εξασφαλιστεί κοινή δέσμευση υπέρ του σημαντικού αυτού στόχου.
4. Μεταξύ Σεπτεμβρίου 2021 και Μαΐου 2022, όλα τα κράτη μέλη συμμετείχαν στη διαδικασία αναπτύσσοντας προβληματισμό σχετικά με τους εθνικούς τους στόχους και εν γένει διεξάγοντας εσωτερικές διαβουλεύσεις με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη. Συζήτησαν επίσης προτάσεις σε διμερείς συναντήσεις με την Επιτροπή με στόχο την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τον βαθμό ρεαλισμού και φιλοδοξίας τους και την αντιμετώπιση πιθανών τεχνικών ζητημάτων. Στις 8 Μαρτίου και στις 4 Μαΐου 2022, η Επιτροπή παρουσίασε στην Επιτροπή Απασχόλησης και στην ΕΚΠ την πορεία της διαδικασίας και τις προτάσεις για εθνικούς στόχους που υποβλήθηκαν και –σύμφωνα με τα άρθρα 150 και 160 ΣΛΕΕ– κάλεσε τις επιτροπές να καταρτίσουν την παρούσα γνώμη προκειμένου να ενημερώσουν το Συμβούλιο, όπως προβλέπεται στα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας τους για το 2022.

Οριζόντιες παρατηρήσεις

5. Οι επιτροπές εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη στήριξη που παρείχε η Επιτροπή στη διαδικασία καθορισμού εθνικών στόχων και ιδίως για τη στενή συνεργασία που καθιερώθηκε κατά τις διμερείς συναντήσεις. Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν ότι οι ανταλλαγές αυτές τα βοήθησαν να βελτιώσουν τις αρχικές τους προτάσεις και έτσι συνέβαλαν στον καθορισμό ρεαλιστικών αλλά ταυτόχρονα φιλόδοξων στόχων (μεταξύ άλλων με αναθεωρήσεις προς τα πάνω σε ορισμένες περιπτώσεις).

6. Η Επιτροπή Απασχόλησης και η ΕΚΠ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για τις διαδικασίες διαβούλευσης που διεξήγαγαν σε εθνικό επίπεδο τα κράτη μέλη όταν διατύπωσαν τις προτάσεις τους για εθνικούς στόχους. Ειδικότερα, αρκετοί αντιπρόσωποι επιβεβαίωσαν ότι τα εθνικά κοινοβούλια, οι κοινωνικοί εταίροι, μη κυβερνητικές οργανώσεις, τοπικές αρχές και μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας συμμετείχαν και υπέβαλαν εποικοδομητικές παρατηρήσεις. Σε λίγες περιπτώσεις, τα εθνικά κοινοβούλια ψήφισαν επί των προτεινόμενων εθνικών στόχων.
7. Στο πλαίσιο αυτό, επισημάνθηκε ότι η διασφάλιση επαρκούς συμμετοχής όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών σε εθνικό επίπεδο στήριξε μεν ευρεία ανάληψη ευθύνης για τον καθορισμό εθνικών στόχων στις αρχές του 2022, αλλά προκάλεσε και καθυστερήσεις λόγω της υψηλής πολιτικής σημασίας της διαδικασίας.
8. Ορισμένα κράτη μέλη υπογράμμισαν ότι οι εθνικοί τους στόχοι αναπτύχθηκαν σε ένα κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο που δεν ήταν ακόμη δυνατό να συνυπολογίσει τον πιθανό αντίκτυπο της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία στην απασχόληση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τους κινδύνους φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ, και ότι αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την παρακολούθηση της προόδου.

Στόχος απασχόλησης

9. Όλα τα κράτη μέλη έχουν υποβάλει εθνικούς στόχους για την απασχόληση για το 2030, με βάση τον δείκτη που χρησιμοποιήθηκε για τον πρωταρχικό στόχο της ΕΕ για το 2030 (ποσοστό απασχόλησης, ηλικία 20-64 ετών).
10. Οι στόχοι για την απασχόληση που πρότειναν τα κράτη μέλη τείνουν να παρουσιάζουν συνολικά πολύ καλό επίπεδο φιλοδοξίας, με τα περισσότερα κράτη μέλη να έχουν θέσει ως στόχο ένα ποσοστό ίσο ή ανώτερο από τον ενωσιακό πρωταρχικό στόχο του 78 % έως το 2030. Με τον τρόπο αυτό αναγνωρίζεται η σημασία της προώθησης ισχυρών και συμπεριληπτικών αγορών εργασίας για την επόμενη δεκαετία, στηρίζοντας τη συμμετοχή όλων όσοι είναι σε θέση να εργαστούν. Επιπλέον, τα κράτη μέλη με χαμηλά αρχικά ποσοστά απασχόλησης θέτουν πιο φιλόδοξους στόχους, λαμβανομένης υπόψη της θέσης εκκίνησής τους, κάτι που είναι σημαντικό για τη διασφάλιση της σύγκλισης προς τα πάνω κατά την επόμενη δεκαετία.

11. Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, αρκετά κράτη μέλη έχουν επίσης θέσει συμπληρωματικούς στόχους για τη μείωση του χάσματος απασχόλησης μεταξύ των φύλων, την αύξηση της παροχής τυπικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και τη μείωση του ποσοστού των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ).

Στόχος για τις δεξιότητες

12. Όλα τα κράτη μέλη έχουν θέσει εθνικούς στόχους για την εκπαίδευση ενηλίκων για το 2030, με βάση τον δείκτη που χρησιμοποιήθηκε για τον πρωταρχικό στόχο της ΕΕ για το 2030 (συμμετοχή ενηλίκων στη μάθηση κατά τους τελευταίους 12 μήνες, χωρίς να υπολογίζεται η καθοδηγούμενη κατάρτιση στη θέση εργασίας). Ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν ως πιθανή ανησυχία την έλλειψη πρόσφατων δεδομένων όσον αφορά τον δείκτη, υποστηρίζοντας ότι αυτό μπορεί να δικαιολογήσει μελλοντική αναθεώρηση των εθνικών στόχων μόλις καταστούν διαθέσιμες νέες τιμές¹.
13. Στο πλαίσιο του φιλόδοξου επιπέδου του πρωταρχικού ενωσιακού στόχου για την εκπαίδευση ενηλίκων, ορισμένα κράτη μέλη επέλεξαν μια προσεκτική προσέγγιση όσον αφορά τον καθορισμό των εθνικών τους στόχων. Ωστόσο, τα περισσότερα επέδειξαν υψηλά επίπεδα φιλοδοξίας να αυξήσουν τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση ενηλίκων. Αυτό συνέβη ιδίως με πολλές χώρες που ξεκίνησαν από χαμηλότερα επίπεδα, στηρίζοντας έτσι σημαντικά τη σύγκλιση προς τα πάνω στην Ένωση. Η προσήλωση που επιδεικνύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τον στόχο για τις δεξιότητες αναγνωρίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί πλήρης συμμετοχή στις κοινωνίες και τις οικονομίες μας, μεταξύ άλλων ενόψει της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης και των δημογραφικών εξελίξεων που προβλέπονται για την επόμενη δεκαετία.
14. Ως συμπλήρωμα του στόχου για τις δεξιότητες, ορισμένα κράτη μέλη έθεσαν συμπληρωματικούς στόχους, και ιδίως τον στόχο να αυξηθούν οι ψηφιακές δεξιότητες και να μειωθεί η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.

¹ Οι τελευταίες τιμές του πρωταρχικού δείκτη του κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων για το 2016 είναι [διαθέσιμες επιγραμματικά](#) από μια ειδική έρευνα για την εκπαίδευση ενηλίκων εκτός της καθοδηγούμενης κατάρτισης στη θέση εργασίας. Νέες τιμές θα είναι διαθέσιμες το 2023, μετά τη μετάβαση στην έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ ως νέα πηγή δεδομένων το 2022.

Στόχος μείωσης της φτώχειας

15. Όλα τα κράτη μέλη έχουν υποβάλει εθνικούς στόχους μείωσης της φτώχειας για το 2030. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη τους εξέφρασαν χρησιμοποιώντας τον δείκτη στον οποίο βασίζεται ο πρωταρχικός στόχος της ΕΕ για το 2030 (αριθμός ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, AROPE). Δύο κράτη μέλη έχουν θέσει στόχους χρησιμοποιώντας τον επιμέρους δείκτη AROPE για άτομα που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας, ένα αναμένεται να θέσει τον στόχο σε ποσοστιαίες μονάδες και όχι σε αριθμό ατόμων, ενώ για ένα κράτος μέλος εκκρεμεί επιβεβαίωση. Για τα κράτη μέλη που δεν έχουν θέσει τους τελικούς τους στόχους ως μείωση του αριθμού των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, η συμβολή στον πρωταρχικό στόχο της ΕΕ δεν μπορεί να υπολογιστεί εκ των προτέρων (αν και θα υπάρχει συμβολή εκ των υστέρων).
16. Οι προτάσεις για εθνικούς στόχους μείωσης της φτώχειας παρουσιάζουν συνολικά πολύ καλό επίπεδο φιλοδοξίας και αναμένεται να προσεγγίσουν τον ενωσιακό επίπεδο στόχο να μειωθεί ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια έως το 2030, αν και δεν κατέστη δυνατό να ληφθούν υπόψη όλες οι συμβολές σε αυτό το στάδιο. Το προσωρινό αυτό αποτέλεσμα δείχνει ότι τα κράτη μέλη είναι σταθερά προσηλωμένα στη μείωση των κινδύνων φτώχειας στην ΕΕ μέσω αποτελεσματικής δράσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη με υψηλότερα αρχικά επίπεδα φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού έθεσαν φιλόδοξους στόχους σε σύγκριση με τη θέση εκκίνησής τους, κάτι που είναι σημαντικό για τη διασφάλιση της σύγκλισης προς τα πάνω κατά την επόμενη δεκαετία.
17. Η πλειονότητα των κρατών μελών έθεσε επίσης συμπληρωματικό στόχο να μειωθεί ο αριθμός των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, πράγμα που αντικατοπτρίζει πόσο κρίσιμο είναι να αντιμετωπιστεί η διαγενεακή μεταβίβαση της φτώχειας στο εθνικό τους πλαίσιο.

Συμπεράσματα

18. Οι εθνικοί στόχοι για το 2030 αντιπροσωπεύουν τη συμβολή των κρατών μελών στους πρωταρχικούς στόχους της ΕΕ που πρότεινε η Επιτροπή και επικρότησαν οι ηγέτες της ΕΕ κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2021. Οι επιτροπές εκφράζουν την ικανοποίησή τους για το γεγονός ότι όλα τα κράτη μέλη υπέβαλαν τις προκαταρκτικές ή τελικές προτάσεις τους για εθνικούς στόχους.

19. Η διαδικασία διεξήχθη με σκοπό να καθοριστούν φιλόδοξοι αλλά και ρεαλιστικοί στόχοι που θα συμβάλουν στη στήριξη της προόδου στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα και στην προώθηση της κοινωνικής σύγκλισης προς τα πάνω στην ΕΕ, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες θέσεις εκκίνησης στα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, η EMCO και η ΕΚΠ εκφράζουν την ικανοποίησή τους για το γεγονός ότι οι εθνικοί στόχοι για την απασχόληση από κοινού υπερβαίνουν τις φιλοδοξίες του αντίστοιχου πρωταρχικού στόχου της ΕΕ και το άθροισμα των στόχων μείωσης της φτώχειας πλησιάζει (και αναμένεται τελικά να υπερβεί) τον πρωταρχικό στόχο, σημειώνοντας παράλληλα ότι οι εθνικοί στόχοι για την εκπαίδευση ενηλίκων υπολείπονται ελαφρώς του πρωταρχικού στόχου της ΕΕ.

Οι επιτροπές καλούν τα υπόλοιπα κράτη μέλη να υποβάλουν τις τελικές προτάσεις τους, ενδεχομένως και σχετικά με συμπληρωματικούς στόχους, το συντομότερο δυνατόν, με σκοπό να εξασφαλιστεί μια πλήρης δέσμη εθνικών στόχων έτοιμη προς παρακολούθηση, αρχής γενομένης από τον κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2022-23. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή Απασχόλησης και η ΕΚΠ καλούν επίσης την Επιτροπή να λάβει υπόψη τους εθνικούς στόχους που έχουν θέσει τα κράτη μέλη και να αρχίσει την παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξή τους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, μεταξύ άλλων μέσω της κοινής έκθεσης για την απασχόληση. Θα είναι σημαντικό να συνεχιστεί ο καθιερωμένος τακτικός διάλογος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών και κατά την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά τους ενωσιακούς και τους εθνικούς στόχους.